

Sygn. akt V KK 479/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **K. B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 18 listopada 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 22 września 2020 r., sygn. akt IV Ka (...)

zmieniającego w części wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt IV K (...)

uchyla pkt II wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 22 września 2020 r., sygn. akt IV Ka (...) w zakresie, w jakim utrzymano w mocy rozstrzygnięcie o karze grzywny zawarte w pkt 1 wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt IV K (...).

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt IV K (...), Sąd Rejonowy w S. uznał oskarżonego K. B. za winnego popełnienia 20 występków i przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych po 30 zł każda (pkt 1 wyroku). Na podstawie art. 4 § 1 k.k. wskazał, że podstawą orzekania są przepisy kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 2 czerwca 2016 r. (pkt 2 wyroku). Rozstrzygnął także o kosztach postępowania (pkt 3 wyroku).

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 22 września 2020 r., sygn. IV Ka (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 37a kk, wymierzył oskarżonemu karę roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie (pkt I wyroku). W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy (pkt II) i rozstrzygnięto o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze.

Od tego wyroku kasację na korzyść skazanego złożył Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w S. w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji (pkt II) w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 części dyspozytywnej tego wyroku, tj. o orzeczeniu kary grzywny, zarzucił mu: *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 k.k. i w zw. z art. 413 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów i wydaniu orzeczenia reformatoryjnego w zakresie kary z rażącą obrazą przepisów prawa karnego materialnego - art. 37a k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 2 czerwca 2016 r. i art. 33 § 2 k.k., poprzez orzeczenie na podstawie art. 37a k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 2 czerwca 2016 r. kary roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku*

miesięcznym za czyn z art. 286 § 1 k.k. i inne w miejsce orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji kary pozbawienia wolności, z jednoczesnym utrzymaniem w mocy wymierzonej przez Sąd meriti na podstawie art. 33 § 2 k.k. kary grzywny, podczas gdy przepis art. 37a k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 2 czerwca 2016 r. przewidywał alternatywność wymierzenia kar ograniczenia wolności i grzywny, nie zaś możliwość ich kumulatywnego orzeczenia, a przepis art. 33 § 2 k.k. nie pozwalał na orzeczenie kary grzywny obok innej kary zasadniczej, aniżeli kara pozbawienia wolności”.

Stawiając ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, w jakiej utrzymano w mocy rozstrzygnięcie co do kary grzywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 5 k.p.k. W istocie w kasacji Prokuratora Generalnego podniesiono zarzut nienależytej kontroli odwoławczej w zakresie, w jakiej sąd odwoławczy w granicach wytyczonych apelacją na korzyść oskarżonego, orzekając karę ograniczenia wolności na podstawie art. 37 a k.k., dopuścił się jednocześnie obrazy tego przepisu (oraz art. 33 § 2 k.k.) utrzymując w obrocie prawnym orzeczoną przez sąd pierwszej instancji - na podstawie art. 33 § 2 k.k. - karę grzywny, chociaż nie było to możliwe. Podkreślić od razu należy, że brzmienie art. 37a k.k. w każdym stanie prawnym uniemożliwia orzeczenie obok kary ograniczenia wolności także kary grzywny, a przywołanie przez skarżącego stanu prawnego na dzień 2 czerwca 2016 r. wynikało tylko z ustaleń sądu pierwszej instancji co do zastosowania art. 4 § 1 k.k. (data ostatniego z przypisanych czynów). Warto przy tym zauważyć, że orzekający w tej sprawie sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku (patrz str. 5) przyznał, że w toku postępowania odwoławczego doszło do obrazy prawa materialnego. Obrza art. 33 § 2 k.k. zaistniała zaś z tego powodu, że grzywna na tej podstawie może zostać orzeczona tylko wtedy, gdy orzeczono karę pozbawienia wolności za czyn popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. W sytuacji, gdy sąd odwoławczy takiej kary nie orzekł, nie mógł również utrzymać w mocy rozstrzygnięcia o karze grzywny.

W konsekwencji uwzględniając kasację należało uchylić zawarte w pkt II wyroku sądu odwoławczego rozstrzygnięcie o utrzymaniu mocy orzeczenia o karze

grzywny (zawarte w pkt 1 wyroku sądu pierwszej instancji). Tak sformułowane orzeczenie (bez orzeczenia następczego) będzie usuwało wadę prawną tkwiącą w prawomocnym wyroku.

Z tych powodów orzeczono jak w wyroku.